

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

*Роман Горбатюк,
завідувач кафедри машинознавства і транспорту
Ярослав Замора,
доцент кафедри машинознавства і транспорту
Назар Бурега,
доцент кафедри машинознавства і транспорту
Роман Загородній,
викладач кафедри машинознавства і транспорту*

Підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015.38 Професійна освіта (Транспорт) передбачає отримання комплексу освітніх, професійних, соціальних та особистісних компетентностей, необхідних для формування здатності керувати складними та відповідальними технологічними процесами перевезення вантажів та пасажирів, здатності до міжособистісної взаємодії.

Згідно стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня [1] випускник спеціальності 015.38 Професійна освіта (Транспорт) можуть здійснювати професійну діяльність на підприємствах, в установах та організаціях галузі/сфери в контексті спеціалізації. Відповідно для формування практико-орієнтованих знань, вмінь та практичних навичок у навчальних планах підготовки передбачено проходження технологічної практики, під час проходження якої повинні бути сформовані відповідні компетентності: практичні знання щодо реалізації методів, способи управління процесами перевезень, здійснення транспортної діяльності, реалізація фізичних моделей транспортних процесів, соціально-економічне забезпечення функціонування транспортного підприємства [2].

Технологічна практика є практико-орієнтованим компонентом освіти, організовується та проводиться кафедрою «Машинознавства та транспорту» ТНПУ ім. В. Гнатюка у тісній взаємодії з освітніми закладами, автотранспортними підприємствами, логістичними компаніями та ін., для яких безпосередньо здійснюється підготовка фахівців з професійної освіти. Вони, за своєю суттю, формують замовлення на фахівців, виходячи з потреби кадрового забезпечення. Водночас випускники мають можливість працевлаштовуватись і в інші сфери діяльності транспортної галузі: вантажна та комерційна діяльність, статистика, інформаційні підрозділи, проєктні інститути тощо. Таким чином, теоретична та практична підготовка повинні носити більш універсальний характер.

Технологічна практика включає двоетапну підготовку. Перший етап студенти проходять після засвоєння основ логістичної діяльності автотранспортних підприємств, на яких виконуються всі функції щодо організації перевізного процесу, адміністративного управління, що мають розвинену інфраструктуру, використовують інноваційні технології, наявні фахівці для якісного проходження практики. Після вивчення курсу з організації вантажних та пасажирських перевезень студенти проходять другий етап практики, де застосовують найпрогресивніші технології перевезення та методи оперативного управління. На таких об'єктах практики доцільно концентрувати студентів групами, що дозволить системно організувати практичне навчання під керівництвом досвідчених фахівців.

Основні цілі технологічної практики – оволодіння студентами практичних навичок, умінь та їх підготовка до самостійної професійної діяльності у сфері як безпосередньо виконавських перевізних процесів, так і оперативного управління процесом, пов'язаного з плануванням та регулюванням організації перевезень, вирішенням технічних завдань, інформаційне забезпечення перевезень.

Програма технологічної практики включає навчальну роботу, яку необхідно виконати студентами: ознайомлення, аналіз та дослідження діяльності об'єкта практики; збір, систематизація, обробка, аналіз інформації про діяльність організації, вивчення технології та організації виробництва, участь у виробничій та управлінській діяльності та ін.

Процес проходження технологічної практики потребує навчально-методичного супроводу, який проявляється у двох формах. Перша форма – організаційна, пов'язана з формуванням завдання на практику, забезпеченням навчально-методичним матеріалом для засвоєння програми практики, контролем організації практики на виробництві, оцінюванням студентів за результатами проходження практики. Друга форма – науково-методична, пов'язана з виконанням досліджень та розробок за індивідуальними завданнями. Тут важливо усвідомити актуальність проблем, що виникають під час організації перевезень, тенденцій розвитку технологій, запитів виробництва щодо вдосконалення організації перевізного процесу.

Проходження технологічної практики має мати комплексний характер. За час практики студенти повинні бути максимально залучені в соціальне середовище трудового колективу. З цією метою потрібно вивчити виробничі традиції на підприємствах, ознайомитися з умовами соціального захисту, забезпечення здоров'я, відпочинку; зрозуміти діяльність громадських організацій, профспілок, молодіжних організацій, їх взаємодію з трудовими колективами, адміністрацією тощо. Керівники підприємств повинні залучати студентів безпосередню участь у функціонуванні колективу, що дозволить їм

пройти першу адаптацію особистісної взаємодії з працівниками підприємства. Для студентів важливим є визначення першого робочого місця після закінчення ЗВО. Тому, вибір місця практики відіграє ключове значення для реалізації своїх професійних зацікавленості.

Якість проходження практики відображається та оцінюється у колективному обговоренні на підсумкових конференціях, на яких студенти виступають з доповідями про підприємство, організацію перевізного процесу, використання інноваційних технологій, реалізацію інвестиційних проєктів у розвиток інфраструктури, досвід роботи окремих фахівців підприємств тощо. Важливо розповсюджувати в студентському середовищі досвід роботи провідних підприємств.

Висновки. Підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015.38 Професійна освіта (Транспорт) є необхідною умовою професійної адаптації студентів у виробничих колективах та розуміння сутності технологічних процесів.

Зміст технологічної практики повинен враховувати потреби автотранспортних підприємств, покращуватись за рахунок створення умов для її проходження.

Список використаних джерел

1. Стандарт вищої освіти України. Другий (магістерський) рівень, галузь знань 01 – Освіта / Педагогіка, спеціальність – 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Стандарт затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 18.11. 2020 р. № 1435.

2. Замора Я. П., Бурега Н. В. Проблеми підготовки кадрів у сфері логістики // Сучасні тенденції та шляхи вдосконалення практичної підготовки : матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль : Вектор, 2021. С. 62-63.